

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ІНСТРУКЦІЯ № 9-ПБ

**З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ
НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від «18» вересня 2019 р.
№188-А

ІНСТРУКЦІЯ № 9-ПБ

**З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ
НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція розроблена у відповідності з вимогами глави 13 Цивільного кодексу України, Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС України від 30.12.2014 р. № 1417 та Положення про відділ охорони (Положень про структурні підрозділи, до складу яких входить охорона) Національного університету «Запорізька політехніка».

1.2. Ця інструкція запроваджує вимоги пожежної безпеки режимного характеру, визначає обов'язки працівників охорони, порядок і способи забезпечення ними контролю за дотриманням протипожежного режиму, порядок дій в разі виявлення пожежі, спрацювання засобів пожежної сигналізації на території і об'єктах Національного університету «Запорізька політехніка» (НУ«Запорізька політехніка»).

1.3. Пожежна безпека повинна забезпечуватися шляхом проведення організаційних, технічних і інших заходів, спрямованих на попередження пожеж, забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для швидкого виклику пожежно-рятувальних підрозділів ДСНС та успішного гасіння пожежі.

1.4. Відповідно до частини 2-3 ст. 55 Цивільного кодексу України та п. 2, 10 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні забезпечення пожежної безпеки університету покладається на його керівника (ректора) та уповноважених ним осіб і підрозділів університету, у т.ч. працівників охорони.

1.5. Уповноважені особи забезпечують додержання протипожежних вимог стандартів, норм, правил та виконання приписів і постанов органів державного пожежного нагляду, утримання у справному стані засобів протипожежного захисту і зв'язку. пожежної техніки, обладнання та інвентаря, не допущення їх використання не за призначенням, організують навчання працівників правилам пожежної безпеки.

1.6. За порушення вимог Правил пожежної безпеки, невиконання приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду або створення перешкод для їх діяльності посадові та фізичні особи притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством України.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

2.1. Забезпечення пожежної безпеки є складовою частиною навчальної, наукової, виробничої або іншої діяльності посадових осіб, працівників університету.

2.2. Ректор університету визначає обов'язки посадових осіб щодо забезпечення пожежної безпеки, призначає (наказом чи розпорядженням) відповідальних за пожежну

безпеку окремих будівель, приміщень, дільниць тощо, а також за утримання і експлуатацію технічних засобів протипожежного захисту.

2.3. Обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, утримання та експлуатації засобів протипожежного захисту мають бути відображені у відповідних положеннях, посадових чи робочих інструкціях.

2.3. З метою залучення працівників до проведення заходів щодо запобігання пожежам, організації їх гасіння в університеті створюється добровільна пожежна дружина (ДПД), з членами якої працівники охорони повинні чітко взаємодіяти при виявленні загорянь та їх гасінні.

2.5 Здійснення контролю за додержанням протипожежного режиму на території і в будівлях (приміщеннях), забезпечення пожежної безпеки на постах і приміщеннях охорони, виявлення займань і пожеж, сприяння пожежним формуванням в їх ліквідації є однією із функцій охорони НУ«Запорізька політехніка».

2.6. Забезпечення виконання заходів пожежної безпеки (відповідальність) в охороні покладається на начальника відділу охорони (керівника структурного підрозділу, до якого входить охорона).

Він визначає обов'язки працівників охорони для забезпечення пожежної безпеки, розпорядженням керівника університету призначає відповідальних за пожежну безпеку окремих приміщень, за підтримання технічних і первинних засобів пожежогасіння.

2.7. Начальник відділу (керівник) охорони й інші відповідальні особи зобов'язані:

- забезпечити підтримання в справному стані засобів протипожежного захисту, обладнання і інвентар (закріплені за охороною чи надані їй на пости), не допускати їх використання не за призначенням;

- своєчасно інформувати відповідальних осіб університету з пожежної безпеки (пожежну охорону) про несправність систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на територію навчального закладу і окремих його об'єктів і місць розташування постів охорони;

- забезпечити пости й інші приміщення охорони виписками з відповідними положеннями цієї інструкції, а в разі необхідності – окремою (додатковою) інструкцією з особливими обов'язками постового чи іншого працівника охорони, табличками з позначеними номерами телефонів для виклику пожежно-рятувального підрозділу ДСНС, розмістити їх на видних місцях.

2.8. В черговій частині охорони, а також на постах окремих об'єктів, має бути список посадових осіб університету і охорони із зазначенням їх домашньої адреси, службового і домашнього (мобільного) телефону, яких необхідно викликати чи інформувати.

2.9. Всі працівники охорони при прийомі на роботу і за місцем роботи повинні проходити інструктаж (вступний, первинний, повторний на робочому місці, позаплановий та цільовий) і навчання з питань пожежної безпеки.

Особи, які не пройшли навчання, протипожежного інструктажу і перевірки знань з питань пожежної безпеки, до роботи не допускаються.

2.10. Начальник відділу охорони (керівник підрозділу, до складу якого входить охорона) зобов'язаний вживати в межах наданих йому прав відповідні заходи реагування на факти порушень або невиконання працівниками охорони і університету вимог впровадженого протипожежного режиму.

3. ВИМОГИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. До території постів і приміщень охорони:

3.1.1. Територія постів і приміщення охорони повинні постійно утримуватись в чистоті і систематично очищуватись від сміття, сухої трави і опалого листя, нічим не захарашуватись.

3.1.2. Під'їзди, проходи до постів охорони і об'єктів, що охороняються, завжди мають бути вільними, в нічний час – освітленими, взимку – очищеними від снігу.

3.1.3. Про закриття дільниць доріг або під'їздів на територію і по території університету старші змін і постові охорони мають бути проінформовані особами, відповідальними за їх закриття.

3.1.4. В'їзні ворота на територію університету (окремих його об'єктів), які відкриваються за допомогою електропривода, повинні мати пристосування (обладнання), що дозволяє відкрити їх вручну.

3.1.5. Стоянка транспорту у наскрізних проїздах будівель на відстані менше 10 м. від в'їзних воріт на територію об'єкту, що охороняються, менше 5 м. від пожежного гідранта, пожежного інвентаря, на поворотних майданчиках тупикових проїздів забороняється.

3.1.6. На об'єктах, що охороняються, території, постах охорони забороняється палити (курити), розводити багаття та спалювати сміття.

3.1.7. У приміщеннях охорони забороняється чищення (прання) одягу з використанням бензину, гасу та інших ЛЗР та ГР, збереження різних виробів, матеріалів і речовин.

3.2. До користування електроустановками:

3.2.1. Про всі несправності в електромережах, електроустаткуванні та апаратурі на об'єктах, що охороняються, території, приміщеннях (постах) охорони повідомляти по телефону оперативному черговому ЕМС, старшому зміни (його помічнику) охорони.

3.2.2. Залишаючи службове приміщення (пост) кожен працівник охорони повинен виключити з електромережі всі електроприлади і апаратуру, освітлення, крім технічних засобів сигналізації й систем відеоконтролю, задіяних в охороні, та чергового освітлення.

3.3 . Не дозволяється:

- проводити самому будь-які роботи (ремонт, заміну, обладнання і таке інше) в електроустановках і електромережах;
- користуватися побутовими електронагрівальними приладами для обігрівання приміщень;
- використання тимчасової проводки, саморобних електроприладів і подовжувачів, експлуатацію кабелів і проводів з пошкодженою ізоляцією;
- користуватися пошкодженими штепсельними з'єднаннями і розетками, вимикачами, а також лампами, скло яких має затемнення або випинання;
- підвішувати будь-які предмети, одяг й інше на струмопровідні проводи, вимикачі, розетки, обгортати електролампи і світильники папером, тканиною чи іншими горючими матеріалами, експлуатацію їх із знятими ковпаками (розсіювачами).

3.4 Пости і приміщення охорони мають бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння відповідно до діючих норм і держстандартів, розміщеними в легко доступних і видних місцях.

3.5. Для гасіння можливих загорянь та пожеж на постах (в службових приміщеннях) охорони і об'єктах, що охороняються, до прибуття пожежного підрозділу працівники охорони застосовують первинні засоби пожежогасіння, до яких відносяться: вогнегасники, пожежний інвентар (покривала з негорючого теплоізоляційного матеріалу або повсті, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, лопати) і пожежний інструмент (гаки, ломи, сокири).

3.6 Працівники охорони повинні знати устаткування, принцип роботи і область застосування вогнегасників, вміти користуватися всіма первинними засобами пожежогасіння, які є на постах і об'єктах, що охороняються.

4. ЗАГАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ КОЖНОГО ПРАЦІВНИКА ОХОРОНИ

4.1. Чітко знати і виконувати запроваджені вимоги протипожежного режиму, не допускати дій, які можуть спричинити пожежу.

4.2. Знати принцип роботи, вміти перевірити роботу пультів (приладів) охоронно-пожежної сигналізації, станцій автоматичного пожежогасіння, які є на постах і об'єктах, що охороняються.

4.3. Знати розташування засобів пожежогасіння, пожежних гідрантів та інших вододжерел, точну адресу (місце знаходження) об'єкта, що охороняється, порядок дій у випадку виявлення пожежі.

4.4. Знати місця розташування телефонів, які можна використати для передачі повідомлень про виявлення пожежі, живлення електроенергії (підстанцій, щитових, рубильників) і порядок відключення електрообладнання на посту або в іншому службовому приміщенні охорони у випадку пожежі.

4.5. Вимагати від працівників та здобувачів освіти університету, а також фізичних і юридичних осіб, що перебувають на території закладу, дотримання впровадженого протипожежного режиму, а від порушників – припинити порушення, і повідомити про характер порушення керівнику охорони і відповідальній за пожежну безпеку в університеті особі для вжиття заходів щодо їх попередження.

5. ОBOB'ЯЗКИ З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ПОСТОВИХ ОХОРОНИ

5.1. При прийомі поста (заступаючи на чергування):

- повинен впевнитись у наявності всіх пеналів і ключів від дверей приміщень і воріт, службової документації;
- перевірити працездатність пультів охоронно-пожежної та пожежної сигналізації (якщо вона є), про це зробити запис у відповідному журналі.
- перевірити відповідність приміщення охорони вимогам протипожежного режиму (справність електровмикачів, розеток, освітлення, вікон, дверей, наявність і справність вогнегасників, прибрати предмети і матеріали, що заважають працювати);
- оглянути територію поста, об'єкти (приміщення), що охороняються, з метою відповідності їх вимогам протипожежного режиму.
- ознайомитись з рапортом постового (чергового) охорони, що змінюється, намітити заходи з усунення виявлених недоліків і порушень з пожежної безпеки.

5.2. Під час роботи на посту (чергування):

- повинен підтримувати приміщення охорони в чистоті, не захарашувати його сторонніми предметами і матеріалами;
- слідкувати за справністю електроустановок, освітлення на посту, не допускати в приміщення поста сторонніх осіб.

5.3. Під час обходу і перевірки протипожежного стану приміщень, будівель і території постовий (старший зміни охорони, його помічник) повинен:

- впевнитись у наявності первинних засобів пожежогасіння (протипожежних щитів, вогнегасників, інвентарю і інструменту), їх цілісності;
- перевірити цілісність пломб (печаток) на ящиках (шафах) внутрішніх пожежних кранів, оглянути стан пожежних гідрантів, водоймищ та під'їздів до них і наявність показників ПГ та ПВ;
- оглянути стан шляхів евакуації, запасних виходів, впевнитись, чи вільний виїзд з території університету;
- в нічний і вечірній час перевірити стан освітлення території і об'єктів, що охороняються;
- оглянути будівлі і приміщення, трансформаторні підстанції, електрошафи і інше з метою перевірки відсутності на них займання (пожежі).

Інтервал обходу об'єктів установлює відповідна службова інструкція охорони, але не рідше 1 разу за 4 години.

5.4. Протягом роботи (чергування) постійно здійснювати контроль за дотриманням всіма особами протипожежного режиму на території й приміщеннях, що охороняються.

Виявлені недоліки та ті, про які сповістили працівники і здобувачі освіти університету, негайно (за можливості) усувати шляхом повідомлення про це фахівців та чергових працівників ЕМС, РБД і інших служб, старшого зміни охорони.

5.5. Після закінчення роботи (при передачі зміни, поста):

- залишаючи службове приміщення, зачинити всі вікна й квартирки, перевірити відсутність джерела загоряння, чи виключені з електромережі електроприлади та освітлення (крім чергового);

- про виявлені недоліки й порушення з пожежної безпеки та вжиті заходи з їх усунення відобразити в рапорті передавання поста (чергування).

5.6. При спрацюванні системи автоматичної пожежної сигналізації:

- негайно повідомити про це пожежно-рятувальний підрозділ ДСНС за телефоном «101» або «9-101» та прибути (старшому зміни охорони – направити постового) на об'єкт, звідки надійшов сигнал тривоги;

- перевірити об'єкт на наявність загоряння (причини спрацювання сигналізації);

- якщо спрацювання було хибним, треба дати відбій пожежно-рятувальному підрозділу;

- у випадку, коли сигнал надійшов із приміщення, до якого працівник охорони не має доступу, необхідно діяти згідно з вимогами іншої спеціальної інструкції.

6. ОBOB'ЯЗКИ ТА ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖІ

6.1. Негайно повідомити про пожежу по телефону «101», «9-101» в пожежно-рятувальний підрозділ ДСНС, при цьому назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, назвати своє прізвище.

6.2. Повідомити по телефону про пожежу й перші свої дії (постовому) старшому зміни охорони і ДПД, відповідальним за пожежну безпеку та приміщення особам.

6.3. Вжити заходи для евакуації людей з місця пожежі і їх виводу за межі небезпечної зони, гасіння пожежі з використанням первинних засобів пожежогасіння, збереження матеріальних цінностей, з обмеження доступу до місця пожежі осіб, які не беруть участь в гасінні пожежі.

6.4. При вимушеній евакуації людей та матеріальних цінностей зняти (демонтувати) турнікет (якщо такий встановлений на виході), направляти людей до запасних виходів, за необхідності допомагати у проведенні евакуації матеріальних цінностей.

В окремих випадках, коли евакуація майна чи матеріалів потребує спеціальних умов, діяти згідно з вимогами іншої спеціальної інструкції.

6.5. В разі необхідності за допомогою рубильника або іншого вимикача вимкнути струмоприймачі (електроустановки) та вентиляцію (при наявності такої).

6.6. Перевірити здійснення оповіщення людей (працівників, студентів та інших осіб, що перебувають в зоні пожежі).

6.7. Забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі.

6.8. Зустріти пожежно - рятувальні підрозділи ДСНС, що прибувають, і найбільш коротким шляхом направити їх на місце пожежі. За можливості і необхідності надати консультативну допомогу керівникові гасіння пожежі щодо місця знаходження того чи іншого обладнання, кнопок вимикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

6.9. Викликати по телефону в разі потреби інші аварійно-рятувальні та оперативні служби: поліцію, медичну, газорятувальну та інші.

6.10. До прибуття відповідних керівних посадових осіб університету не залишати місце пожежі, організувати охорону евакуйованих майна і інших матеріальних цінностей. Після їх прибуття надати їм відому інформацію про пожежу і винних осіб.

Начальник відділу охорони

А. І. Пругло

ПОГОДЖЕНО:

Помічник ректора з режиму

С. І. Шанін

Начальник відділу ОП

С. О. Єльманов